Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوله او جګړه

خپرونکې : د سنايي پرمختيايي موسسه
مسول مدير : راز محمد دليلي
ليکونکی : احمد فريد «عارفي»
پښتو ژباړه : امان الله «لودين»
انځورګر : سلطان حميد «فانوس»
کمپوز او ډيزاين : سيف الله «زمانی»
لومړی چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د NCA مالي مرستو اداره تله ۱۳۷۸
دويم چاپ : ۵۰۰۰ ټوکه د US-BPRM په مالي مرسته د IRC-UGP له خوا ، ليندۍ ۱۳۷۹
دريم چاپ : ۲۰۰۰ ټوکه د Asia Aid TroCAIRE په مالي مرسته ۱۳۸۰ هـ. ش
څلورم چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، مرغومې ۱۳۸۱
پنځم چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، وږی ۱۳۸۲
شپږمه چاپ : ۲۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، ليندۍ ۱۳۸۲
اوومه چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، غويي ۱۳۸۴
اتم د پښتو چاپ : ۱۵۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۵ کال د د سلواغې مياشت
نهمه طبع پښتو : ۱۰۰۰ توګه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۶ کال د کب مياشت
لسمه چاپ پښتو : ۱۰۰۰ توګه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۶ کال د کب مياشت

ددې کتاب ټول حقوق د سنايي په پرمختيايي

موسسې پورې اړه لري.

په کابل کې پته : پنځم سړک، انصاري څلور لارې د محمد علم فيض زاد ليسې خواته
تيلفون : ۲۲۰۱۶۹۳ - ۰۲۰
پست بکس : ۱۸۱ کابل افغانستان
برېښنا ليک : sieal@brain.net.pk
انترنيت پانه : www.sanayee.org -www.nawidefarda.org
په پاکستان کې پته : اوکزي پلازې شاته، يونيورستي تاون، پيښور پاکستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦

تصويري کيسه

سوله او جګړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د اوسني چاپ سريزه

د سـولې او جګړې تصويري کيسـه چې په (۱۰۰۰) ټوکه ورستی چاپ په دري ژبه د سنايي پرمختيايي موسسې له خوا چاپ شو او (۱۰۰۰) ماشومانو او ځوانانو ترلاسه کړل. د مينه والو د زياتې تندې او پرله پسې غوښتنو له امله دا دی نوموړی اثر په پښتو ژبه ژباړه (ترجمه) او چاپ شو.

ددې کتاب ليکونکي د سولې او سوله ايز ژوند ښايسته انځور وړاندې کړی دی. ژبـاړونکي هم کوښښ کړی څو نومړی انځور د پښتو ژبې په چوکاټ او قالب کې وړاندې کړي هيله لرم اوسنی چاپ د سـولې او سوله ايز ژوند په لوری يو بل موثر ګام وي څو د سولې د پسرلي ثمر او حاصل په سترګو ووينو.

والسلام

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ځرنګه چې ټولوته څرګنده ده نظم، نثر او انځور (تصویر) د زده کړې او د یوې پدیدې یا مفکورې د وړاندې کوولو عمده لاره ګڼل کیږي. چې بشــــر له ډیرو پخوا زمانو څخه را پدې خوا ټولنه کې د خپلو نظریو او مفکورو د تعمیم لپاره له هغو څخه ګټه اخیســـتې ده.

ددې اصل په اساس، د سنایي پرمختیایي موسسې (SDO) د خپلو علمي او فرهنګي فعالیتونو په دوام چې د وطن د ماشــــومانو او تنکیو ځوانانو د لاښې روزنې په منظور تر ســــره کیږي. دا دی یو نوی اثر چې «سوله او جګړه» نومیږي د چاپ په ګانه سمبالیږي.

دا اثر د ورور «احمد فرید عارفي» په واسطه لیکل شوی دی. په دې اثر کې زیار ایستل شوی څو د جګړې ناخوالې او بد رنګي او د ســــــولې ښیګړې او ښه والی د نظم، نثر او انځور په توګه دلوستونکي سترګو او ذهن ته تمثیل کړی. په وروستنی تحلیل کې دا اثر لاندې پیغامونه او مفاهیم لوستونکو ته وړاندې کوي.

- د لوستونکو په ذهن کې د جګړې له ناولتیا او له هغې څخه کرکه.
- د ټولنې د وګړو تر منځ د سولې ښیګړې او د سولې غوښتنې د مفکورې ایجاد.
- د ژوند په ټولو ډګرونو کې د جګړې د ذلت، نا پایه داري او ماتې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د سولې د بریالیتوب ټولو اړخونو ته امیدونه.

په پای کې د سنایي پرمختیایي موسسې SDO اداره ددې هیله لري چې ددې اثر په خپرولو برسیره چې یو کلتوري خدمت ترسره کوي، یوګام د سولې او سوله غوښتنې پر لور د وطن د ماشومانو، تنکیو ځوانانو او ځوانانو ترمنځ هم اوچت کړی وي. څو لــه دې لارې د سولې د تعمیم پر لور په ټولنه کې برخه واخلي.

و من الله توفیق
راز محمد دلیلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled "Sola aw Jagra" for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson form the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred fo the war.
Goodness of peace and creating peace motivations in the society.
Defeat of war in all spheres of life.
Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوله او جګړه

له ورځو څخه يوه ورځ ناڅاپه (نابيـــــــــره) «ســــوله» او جګړه» يو له بـــل ســــره مخامخ شـــول. دې دوو پخوانيو دښمنانو ډيره موده وروســـته يو له بـــل ســــره وکتل. «ســـولې» له ســـلام وروســـته په دې ډول په خبـــرو شـــروع وکړه:

سوله : له کومه ځايه راغلې يې؟

جګړه : د فلاکت، بدبـــختۍ، پريشـــانۍ، ســـتونزو او ... په لنډه توګه له هغه ځايه چې ستا قدمونه هغه ځای ته نه دي رسيدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

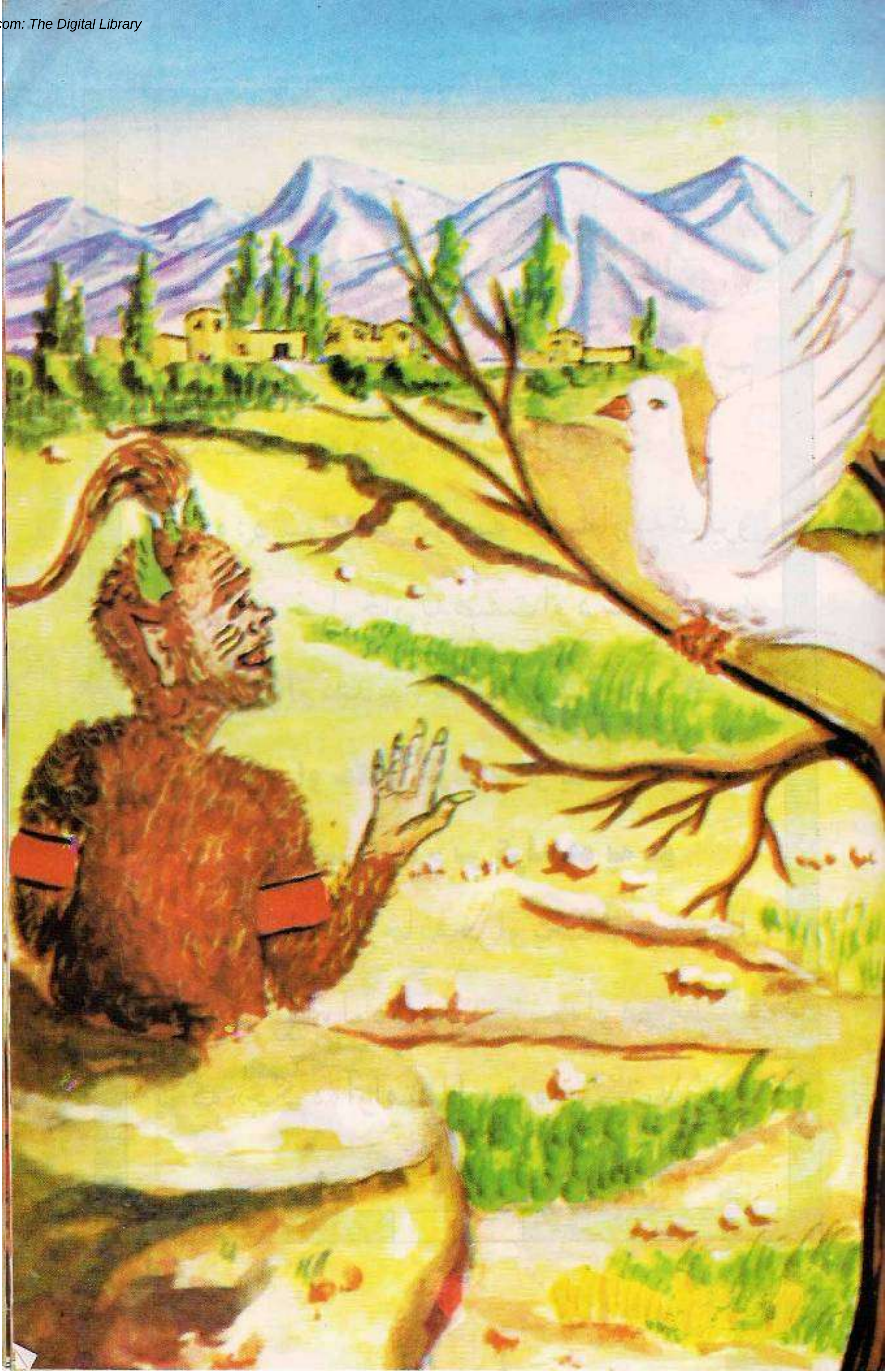

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړه : ته له کوم ځایه راغلې یې؟

سوله : د پاکۍ، امن، آرامۍ، خوشحالۍ ...

له ښاره له هغه ځایه چې زه د ټولو خوښه یم

او له ستا څخه کرکه (نفرت) لري.

جګړه : د سولې له خبرو په غوسه او په غربړو

شوه. د خپل ځان په صفت او د سولې په

ملامتولو او تهدیدولو یې شروع وکړه.

سولې او جګړې کړله یو تر بله ګفتګو

د خپل حال شرح یې کړله هو په هو

«سولې» له بې ځایه جر او بحث او جنجال

څخه کرکه درلوده په نرمه ژبه او مهربانه

توګه «جګړه» آرامتیا او سره سینه توب ته را

(c) ketabton.com: The Digital Library

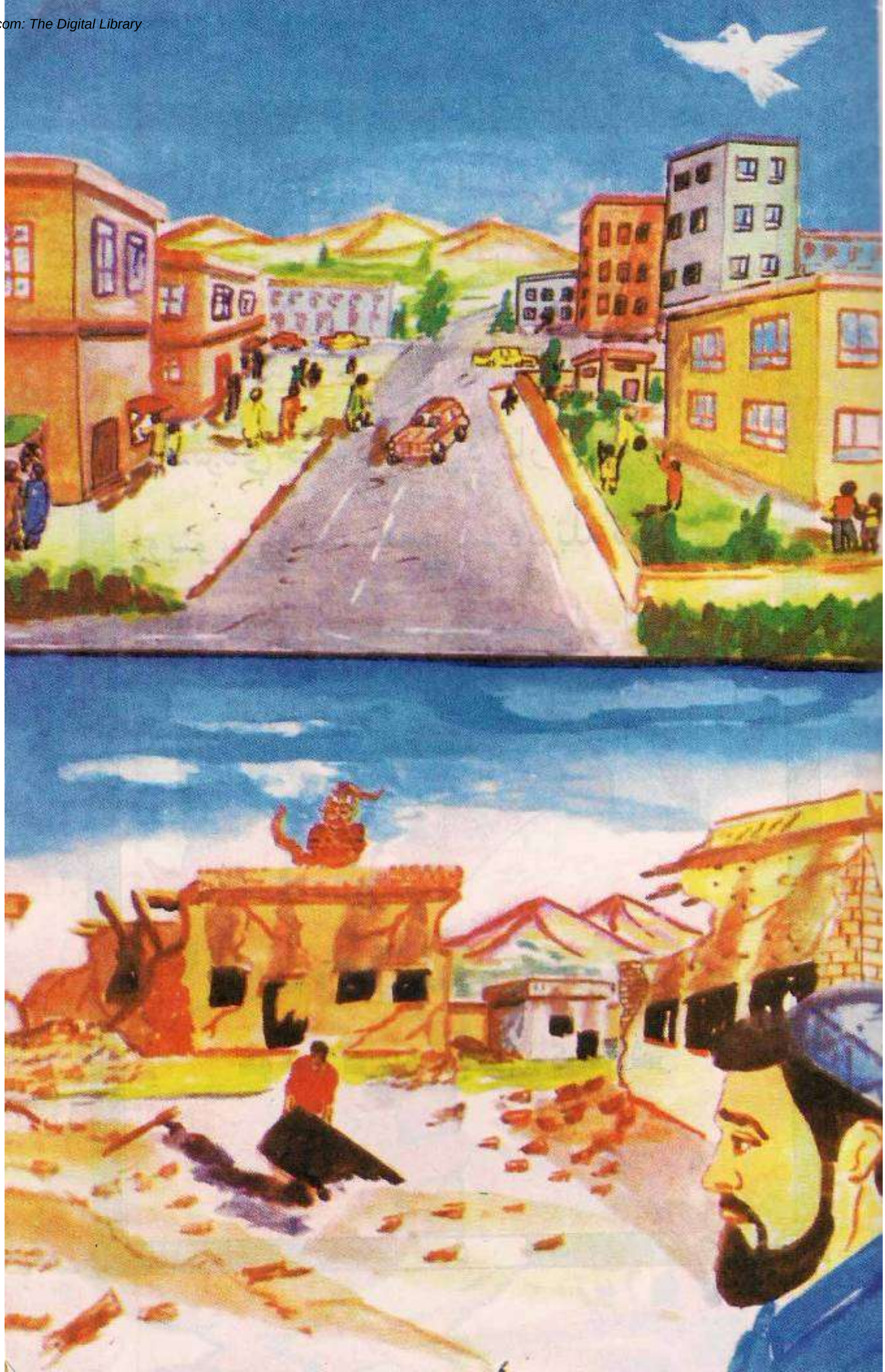

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبـــلله او هغې ته يې داســـې وړانديز وکړ.
راځه چې دواړه له هغـو ځايونو څخـه ليدنـه
وکړو چې د هغو تر حـکم او فرمان لاندې دی
اوله نږدې څخه د يو بل د کار ثمره او حاصل
ووينو، وروســته هغه ســره پرتله کړو چې چا
ټولنې ته ښه کار ســرته رســولې او کوم يوه
ټولنې ته بـدي او ضرر رســولی دی. ســولې
وويل:

راځه : وکړو منځ د ښار ته يو سفر
څو پيدا کړويو د بــل د کـــار ثمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

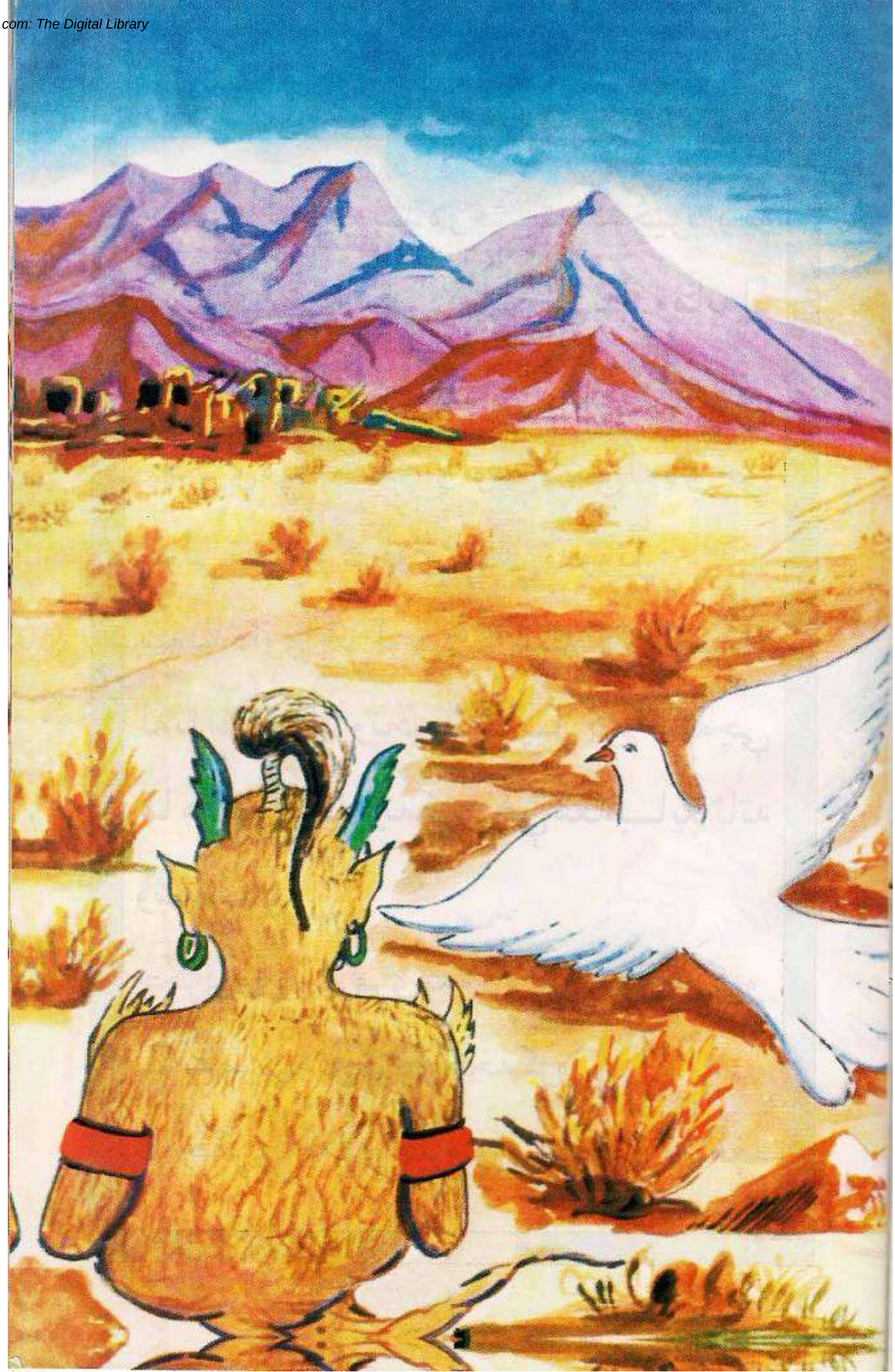

(c) ketabton.com: The Digital Library

«جګړه» په ډېره بده وحشتناکه څيره او په ډېرې غوسې سره د سولې نظر ومانه او دواړه پر لاره رهي شول. د لارې په اوږدو کې «جګړې» په تکبر او لويې بې له دې چې سولې ته مخ وګرځوي سولې ته وويل:

ښه به داوي چې لومړی د خپلو کارونو پر تله له تا سره له ښوونځي څخه پيل کړم ځکه چې ما هلته ډېر کارونه کړي چې هغه بايد تاته وښيم.

جګړې وويل لومړی به ښوونځي ته مخه کړو بيا به موږ په بل لوري مخه کړو.

د «جګړې» له دې خبرو وروسته دواړه د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

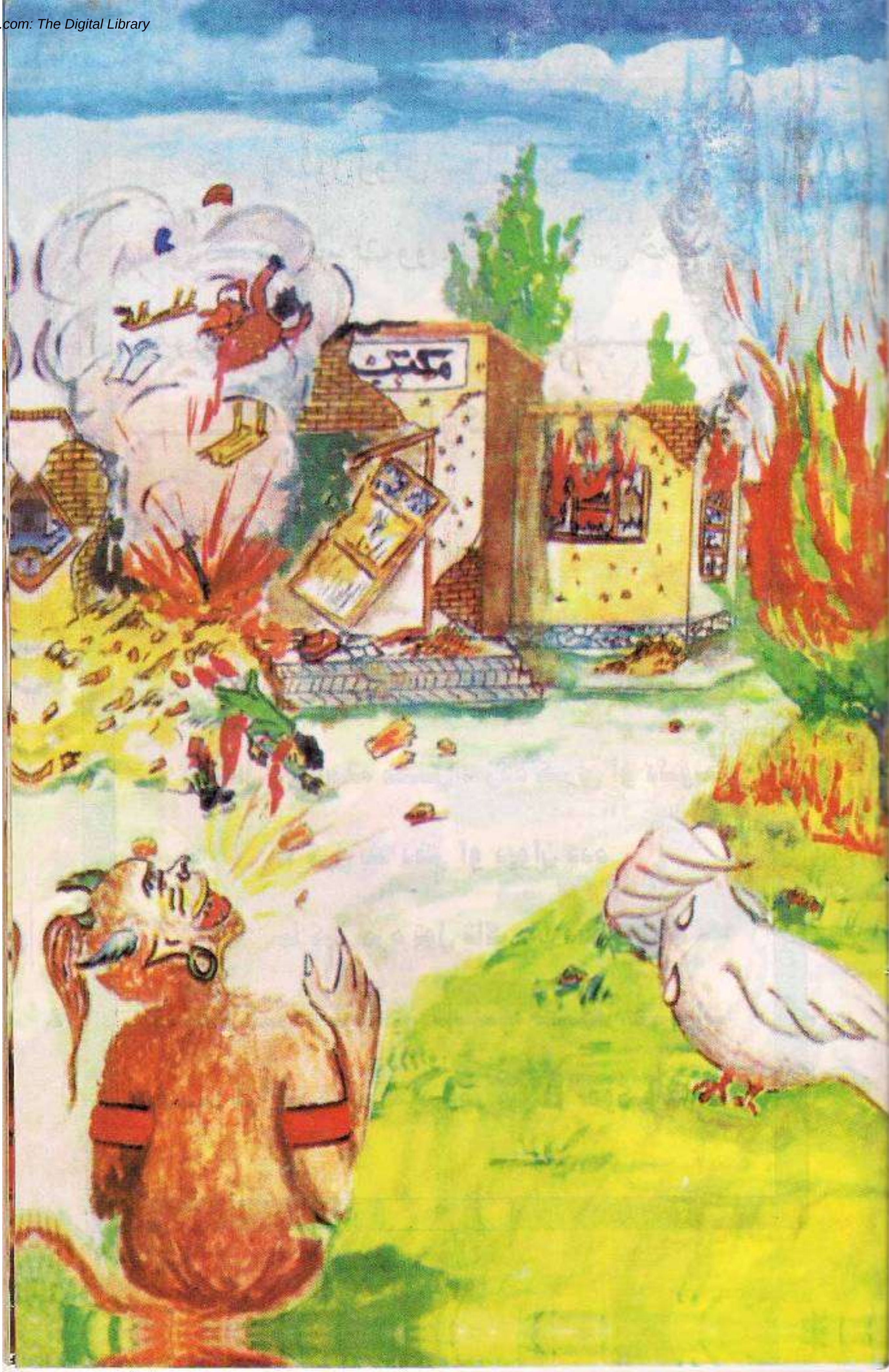

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځي په لور روان شول چې د ښار د لارې په اوږدو کې پروت وو ، له لرې واټن څخه يې نوموړی ښوونځی چې د اور په لمبـــــو کې ســــــوځيده او لوګي ترې پورته کيدی وروښود.

او زياته يې کړه :

هغه څه چې ته د خاورو لوګو منځ کې ګورې پست

يو مهـــال ووښايسته محـــل د زده کـړې او دلـوست

ما کړل بند دفتر او ديوان دده

ما کړل مړه ټول شاګردان دده

مــــــا کـــړ د ښوونځی ښايســـته تعـــمير خـــراب

مــــا کړل سوخــــــته په اور ميز او چوکۍ خراب

(c) ketabton.com: The Digital Library

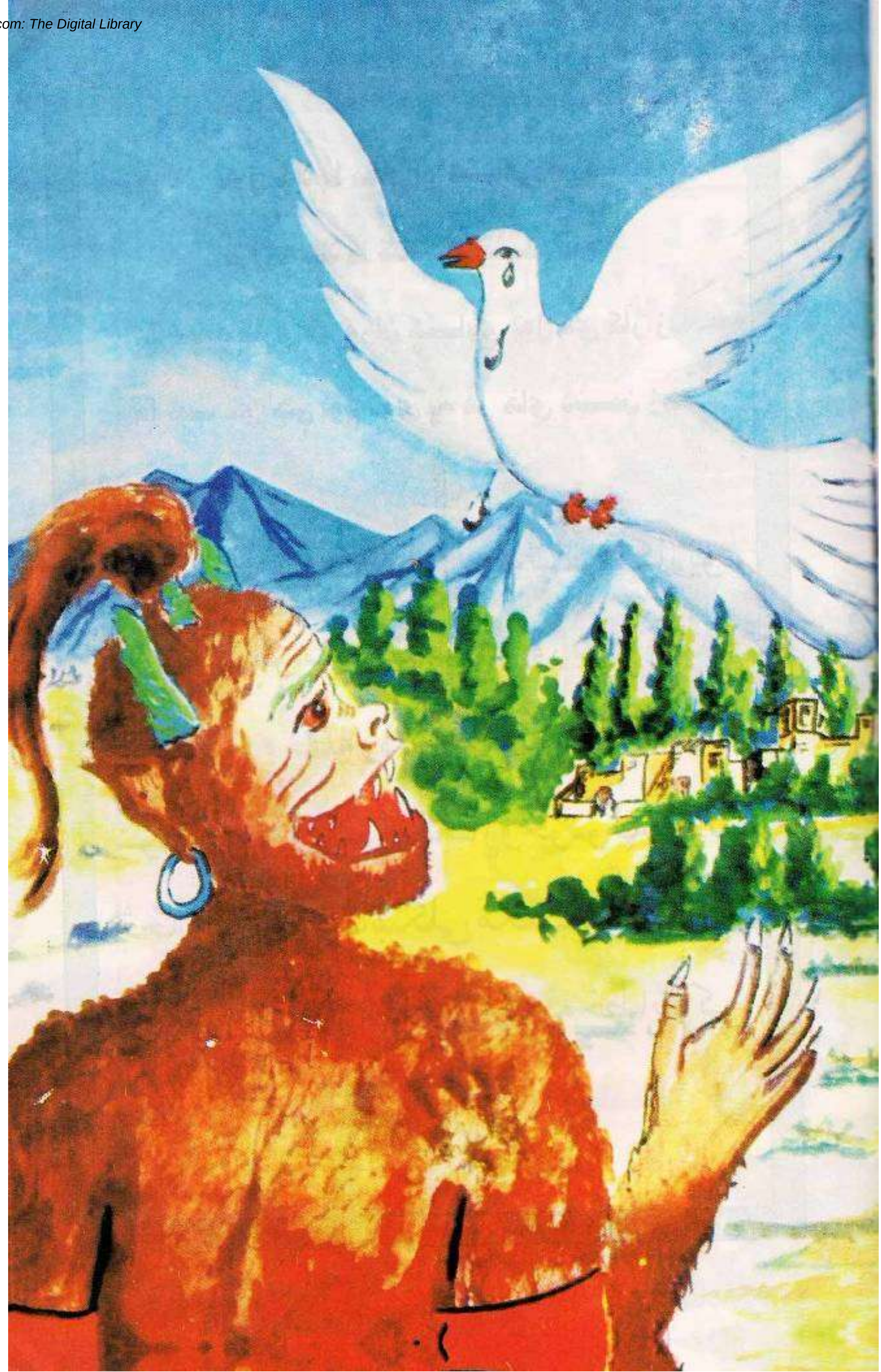

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړل جلا ما معلم او شاګرد دده

کړل جلا ما کتاب او قلم دده

دا تباه کاري او وران کاري ټول دي کار زما

دا سبب دی چې نوم شوی په هر ځاي دښمن زما

«سوله» چې د «جګړې» له تباه کاریو، ورانیو او خوابدیو صحنو له اوریدو او لیدو څخه ډیره خفه وه. په خاصه توګه د هغه ښوونځي له ورانو او یجاړو خونو له لیدلو څخه چې یو وخت ښکلی مکتب وو. د ژړا او اوښکو منځ کې «جګړې» ته په خطاب کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

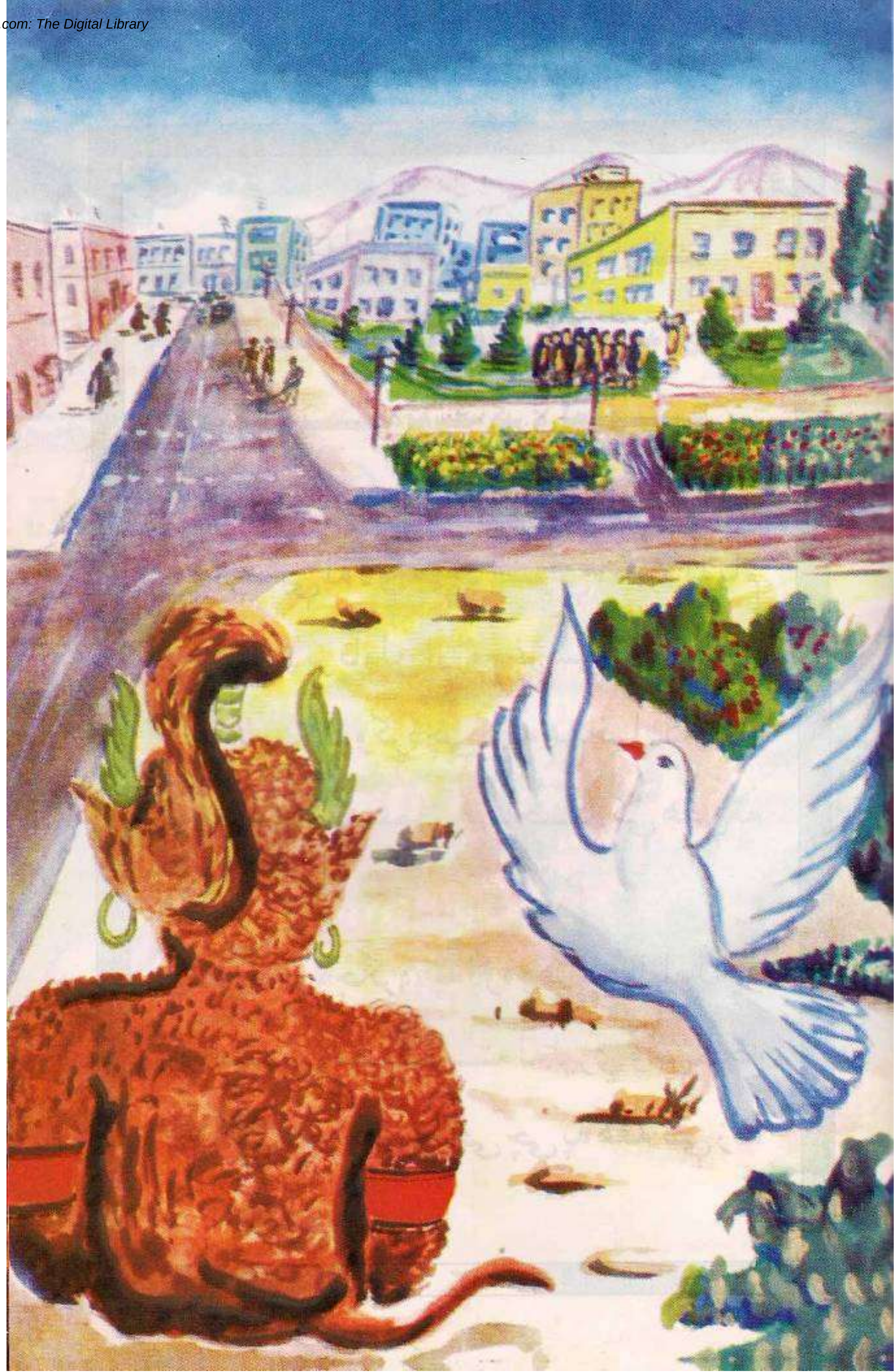

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای چې تـا کـړه دومـره ظلـم او جفـا
ته بـــه څنګه څه ووايې په مخ د خدا(ج)
ذره ذره بـــه پوښتنه کيږي له ســـتا
په ورځې د محشـــــر يعني ورځ د جزا

«جګړه» بې له دې چې د «سولې» خبرو ته پام وکړي په ډير ناولې او زيږ غږ سره له«سولې» څخه غوښتنه وکړه چې هغه هم خپل کارونه او فعاليتونه د عمل په ساحـــه کې هغې ته وښيي.

«سوله» او «جګړه» په لاره رهي شول او له يو څه مزله وروســـــته له ليري واټن څخه «جګړې» ته يو ښوونځی چې په هغه کې زده

(c) ketabton.com: The Digital Library

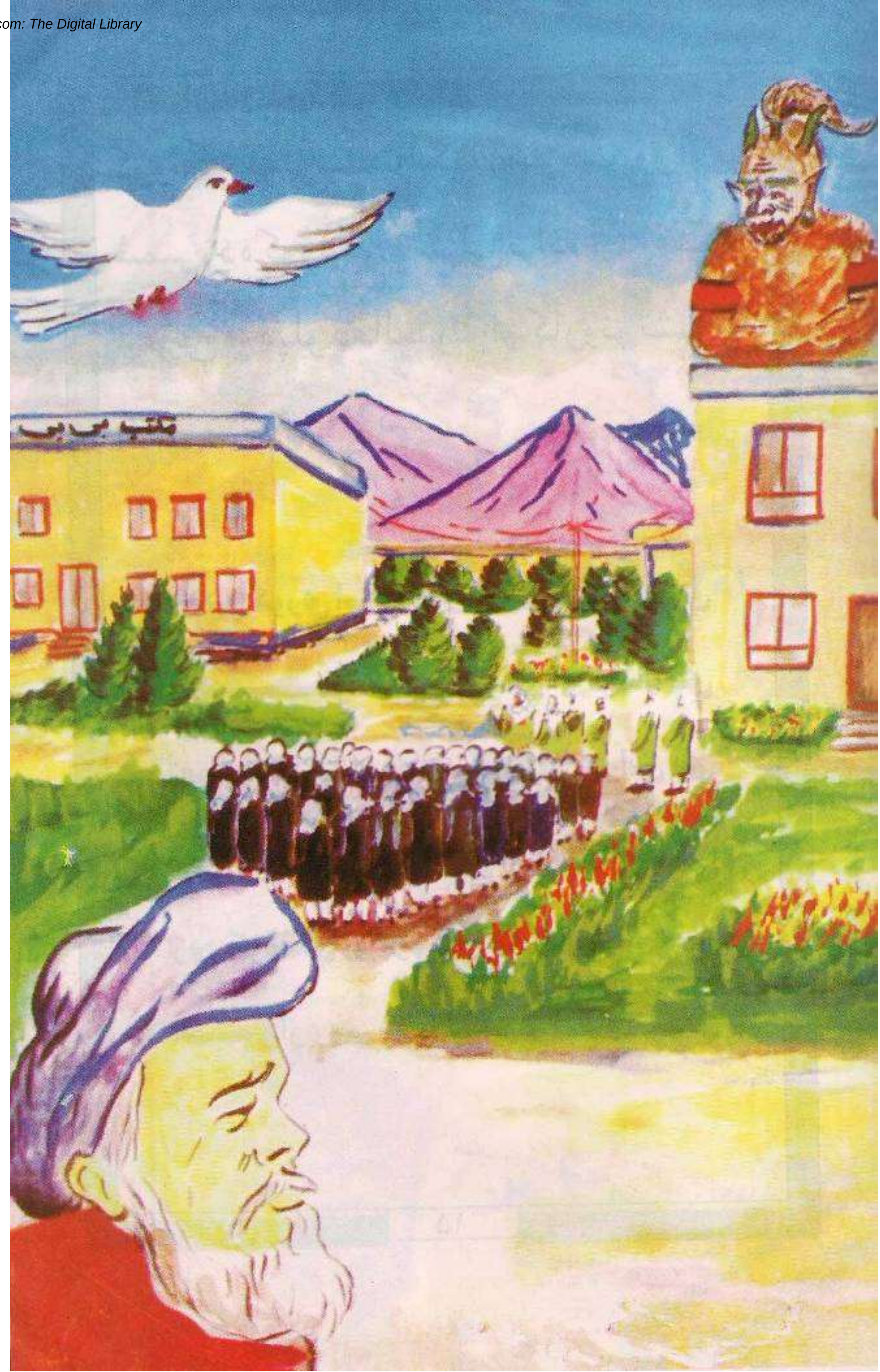

کوونکي په لوســت لګیا (بــوخت) وو او یو شمیر زده کوونکو د سولې ترانه ویله وښود .

سـولې د خپلو فعالیتونو او کارونو تشـریح په دې توګه شروع کړه.

دا چې ګورې لـــه ډېـر لــري نمایـــان دي
مکتبــــــــــونه ځای د پوهې او فیضان دي
تعمیرونه یې ښایســــــــته او نوراني دي
هـره خواکـــې یـــې ګلونـــه رنګارنـــګ دي
زده کوونکي او ښوونکي دي خوشحـــــال
همـــه واړه دي دوي لیـــري لـــه مـــلال

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

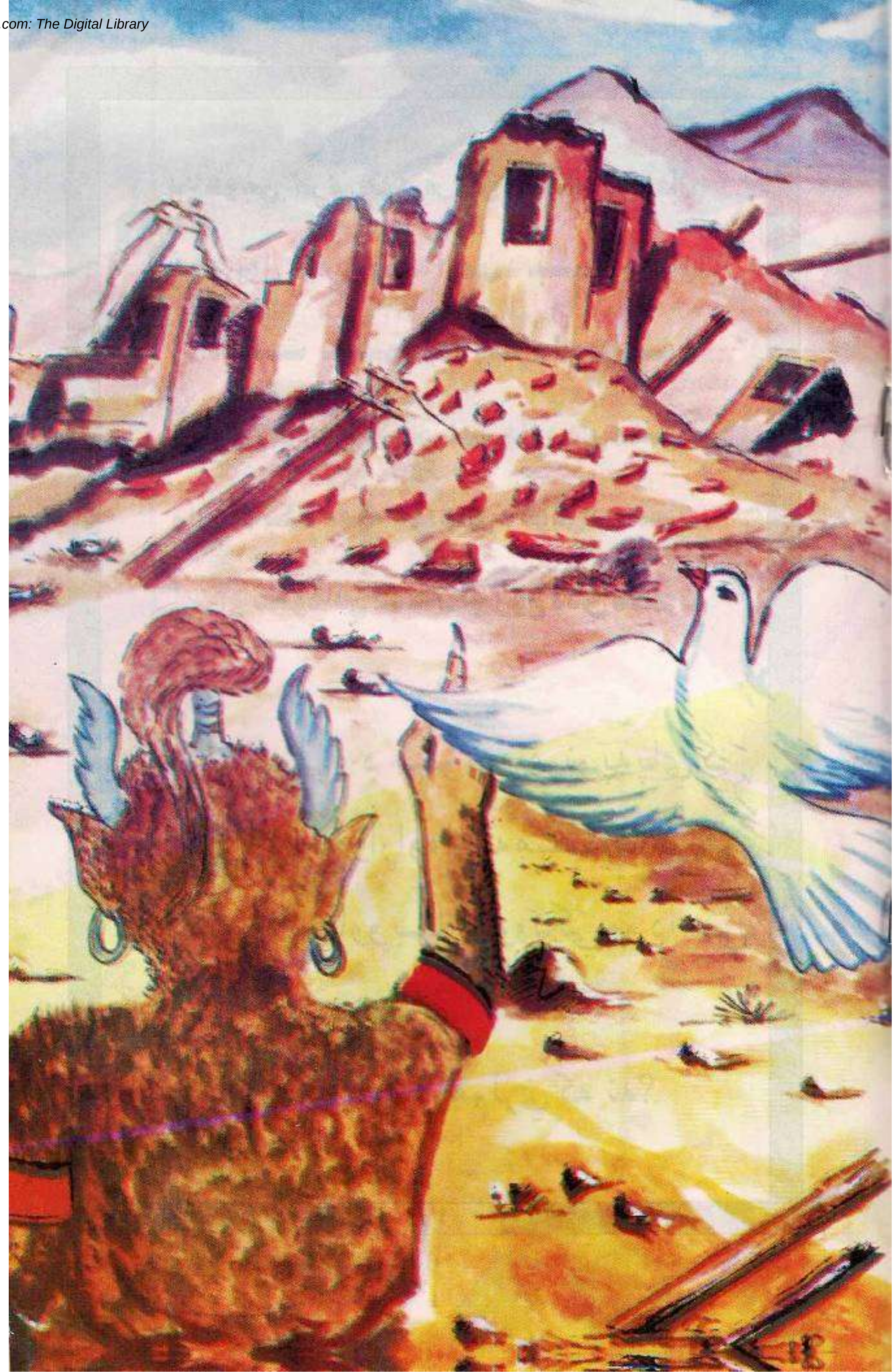

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوښي کړي منډې تر ړي ماشـــــــــومان

دوي ټول غواړي ما په ارمان د جســــم و جان

زمـا صفـت په هــره زده کــړه او مضمــون

دا چې خیر او نیکي یم همه واړه دي ممنـون

دا ټوله ښکلا ده په دي ځای د سولې د مضمون

امن او ســـوکالي ده ځان او روح ددي مضمون

«ســــــــــولې» د خپلو تعریفونو په پای کې «جګړې» ته مخ واړاوه او په مســـــکا کې یې چې ددې د بریاوو بـیان کوونکي وو داسـې پوښتنه وکړه.

آیا نورې لاسته راوړنې هم لرې که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

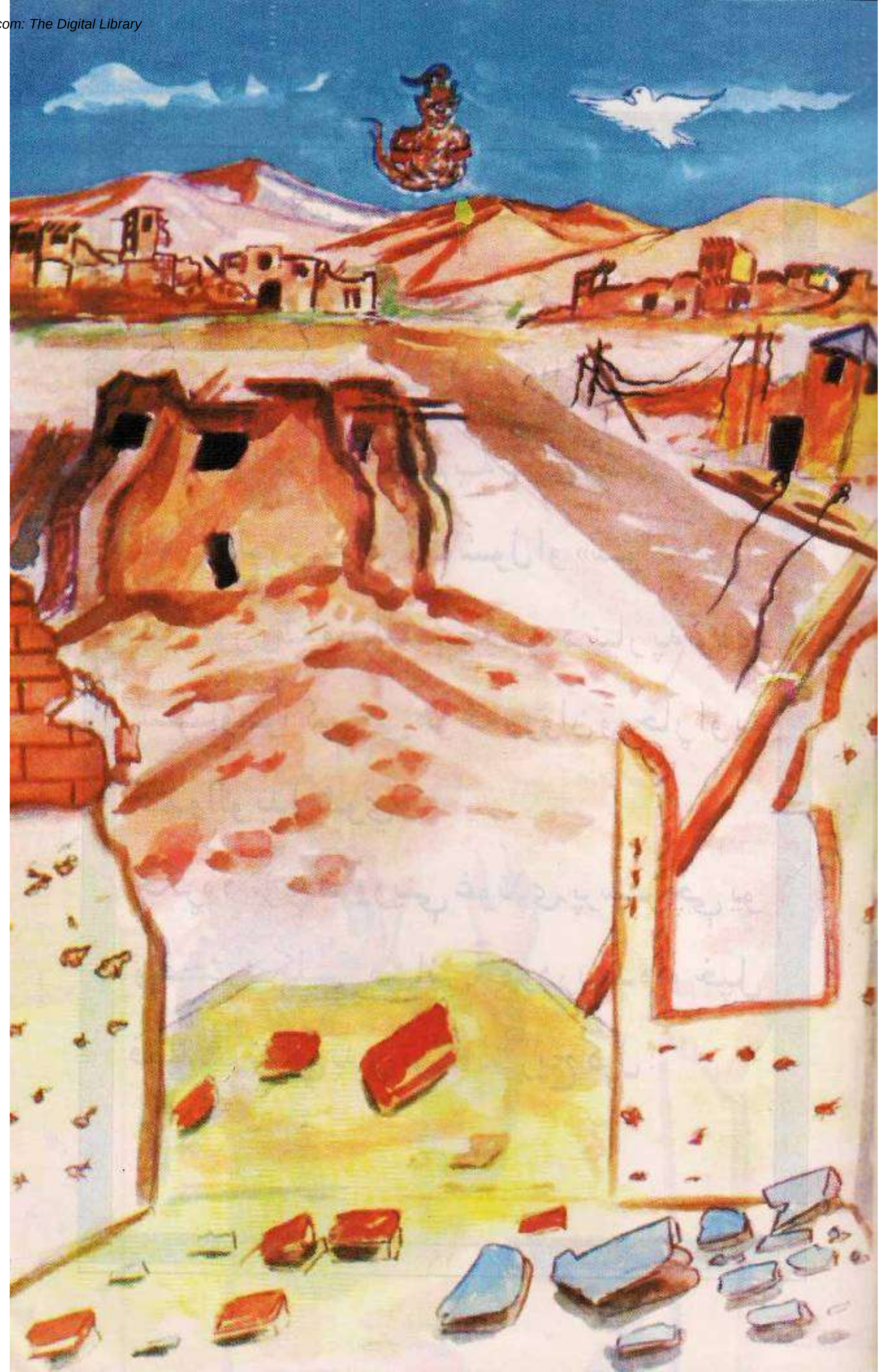

(c) ketabton.com: The Digital Library

«جګړه» د لاس په واسطه ښار ته اشاره کوي.
دا چې د ښوونځي په بحث کې جګړې ماتې خوړلې وه نو داسې يې وګڼله چې د ښار په باره کې په بحث کې به بری ومومي. نو د ښار په لوري په حرکت شول او «سوله» يې د ښار لوري ته وبلله. بالاخره د ښار په نږدې شاوخوا کې چې هر څه وروان ويجاړ او په کنډوالو بدل شوي و.

جګړه د يوې خاورينې غونډۍ پر سر چې يو وخت ښکلې ماڼۍ وه ودريده او خپل فعاليتونه يې پدې توګه تشريح کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

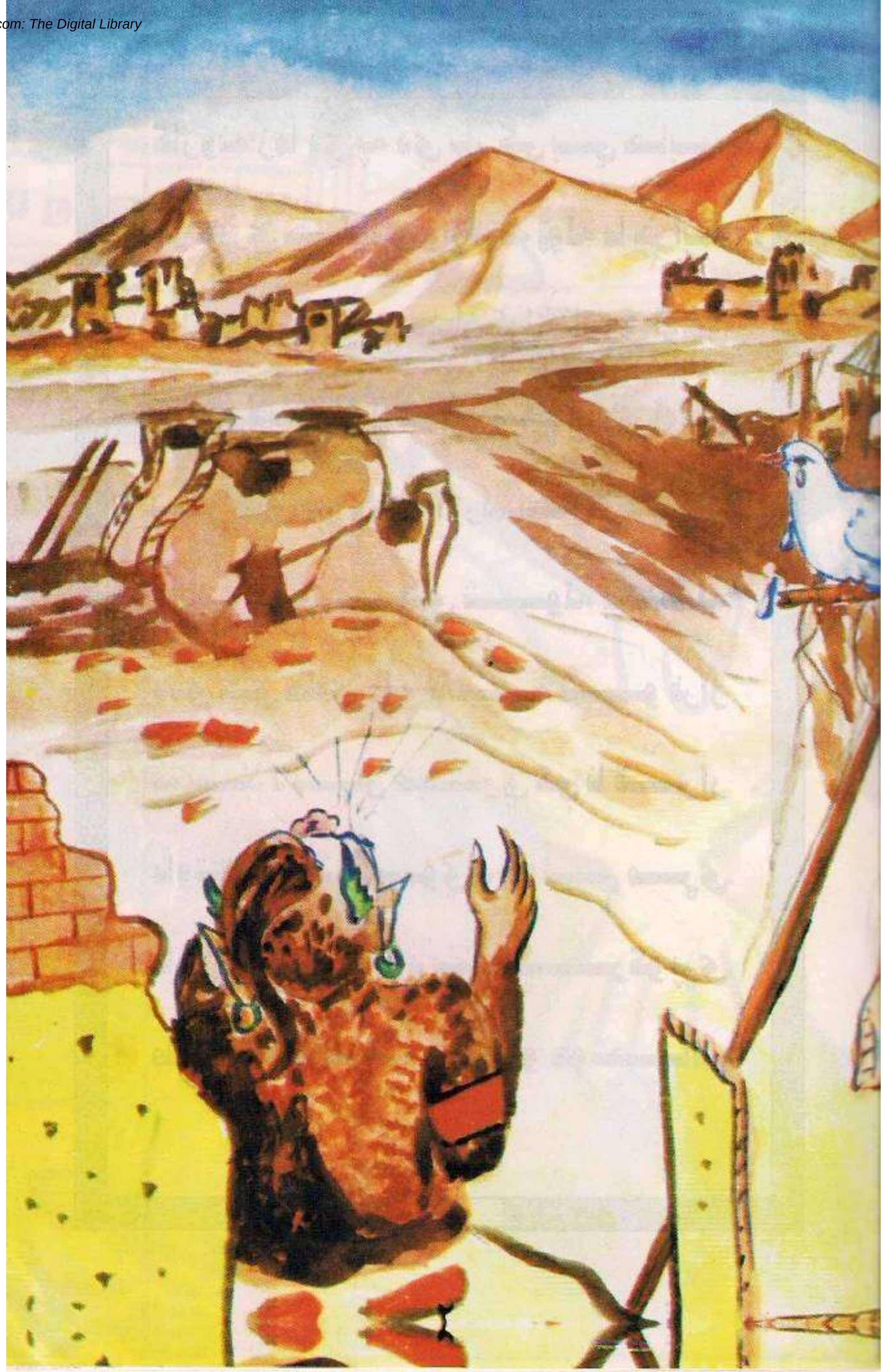

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارونه زما دي په دې ښار کې بې حسابه

هر چیرې چې آبادي وه کړله ټوله ما خرابه

ټول مې په یو شـــــان کړل خاورې لوګي

ټول له لاسه ولاړل هر څه شول دوړې لوګي

په هر ځای مې چې د اورلمبـــه کړه بـــله

ودانۍ په بربـــادۍ شـــوله بـــدله

ددې ځای خلک زما د لاســـه شـــو فرار

په بـــلا د بـــې صبـــري کې نا قـــرار

ماوتښتوله د هغـــوي د خولـــې مـــړۍ

ما کړله ماته د هغو د ســـــــرکو پړۍ

ما کړله خاموشـــه د ښارونو خوشحـــالۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

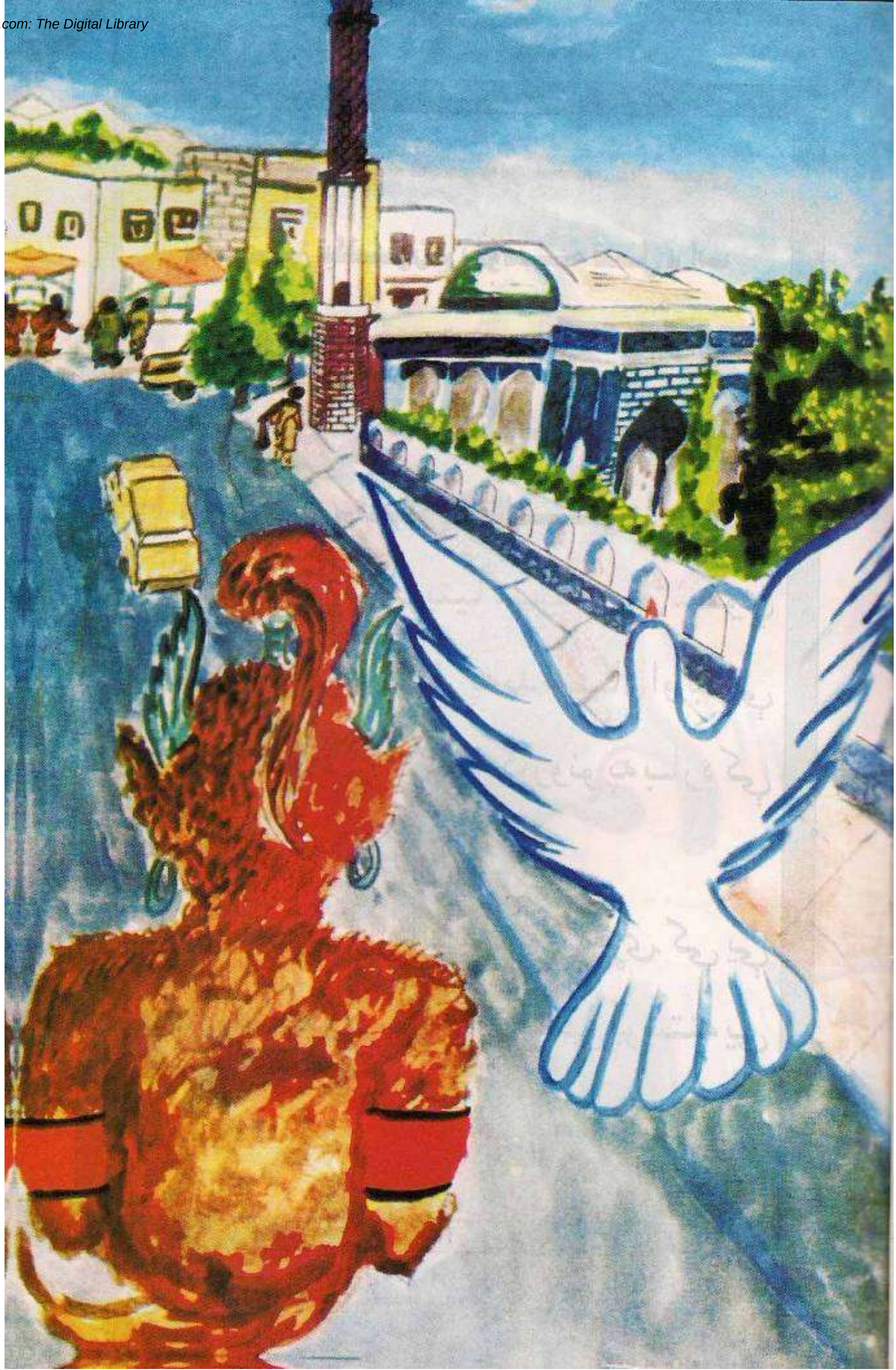

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما کړله خوره په عقـــلونو بـــې هوشـــۍ

نــــه مـــې تيلفـــون پرېښودنــــه نـــل د آب

ورمـــې کــړ هغـــو تــــه په مرمـــۍ ځواب

مـــا کـــرل تخمونـــــه دنفـــرت هـــــر ځای

لوړ مې کړل بـــــيرغ د تقابـــــــل هر ځای

«ســـولې» چې په چوپتيا سـره دوران شـــوي ښار ننداره کوله د ښار په بدحــــال او ښکې تويولې. «جګړې» د هغو کارونو په باره کې چې کړې يې وو خبره بايلو ده .

د آه حســــرت او مايوســــي په نړۍ کې يې جګړې ته مخ وګرځاوو او داســې پوښتنه يې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

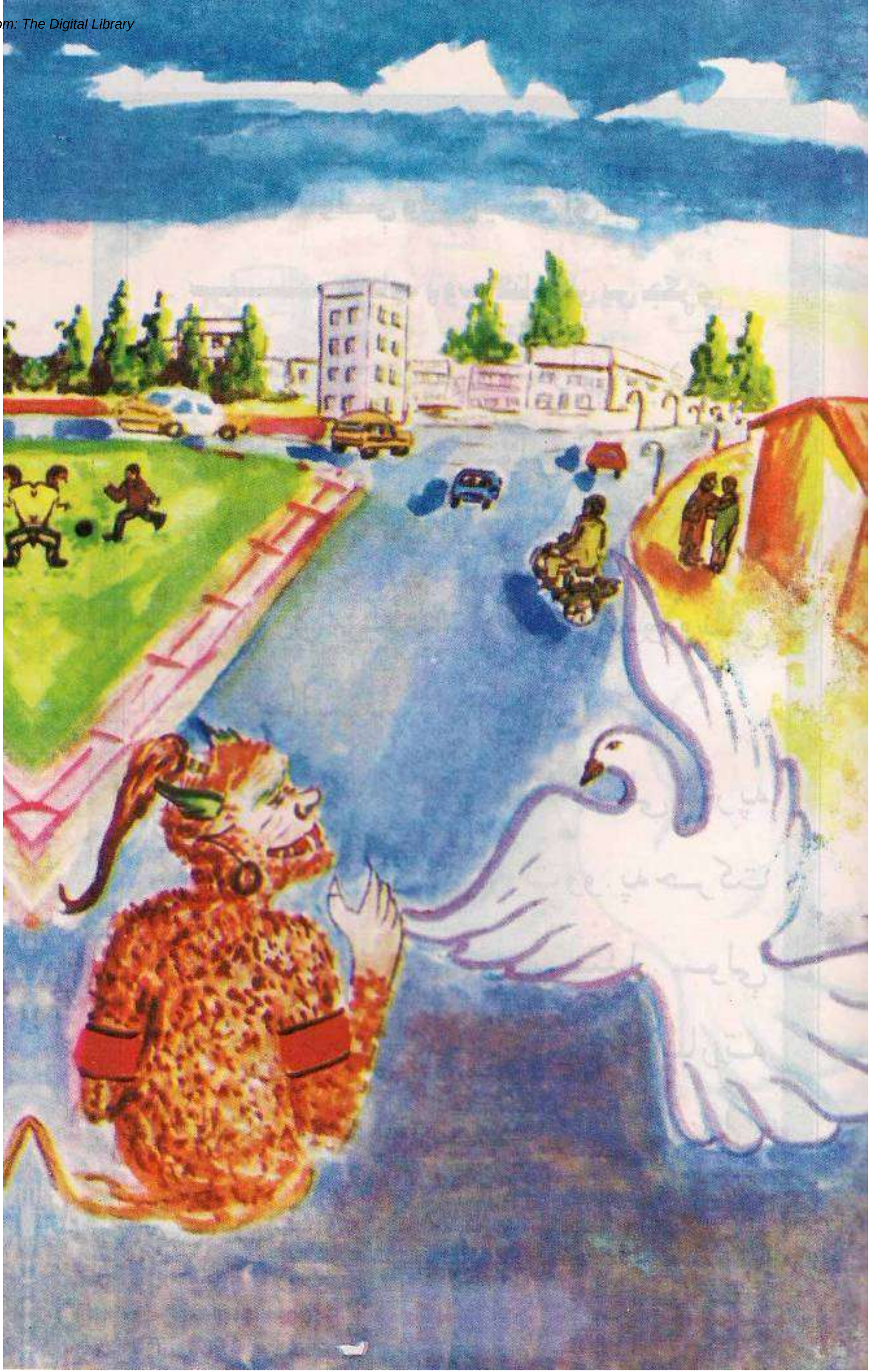

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره ناولې ولې يې اي جګړې

سر تر پايه ډوب ګناه کې يې جګړې

«جګړه» بې له دې چې «سولې» ته د زياتو خبرو وار ورکړي، د سولې خبره يې پرې کړله او له هغې څخه يې وغوښتل چې په سولې پورې مربوط ښار جګړې ته وروښيي او خپل فعاليتونه روښانه کړي.

«سوله» هم په خوښۍ د هغه ښکلي ښار په لوري چې لرې واټن کې پروت وو. په حرکت شول تر څو د ښار نږدې ته ورسيدل. سولې له جګړې څخه غوښتنه وکړه څو ښار ته داخل نه شي او له همدې ځايه د هغه ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

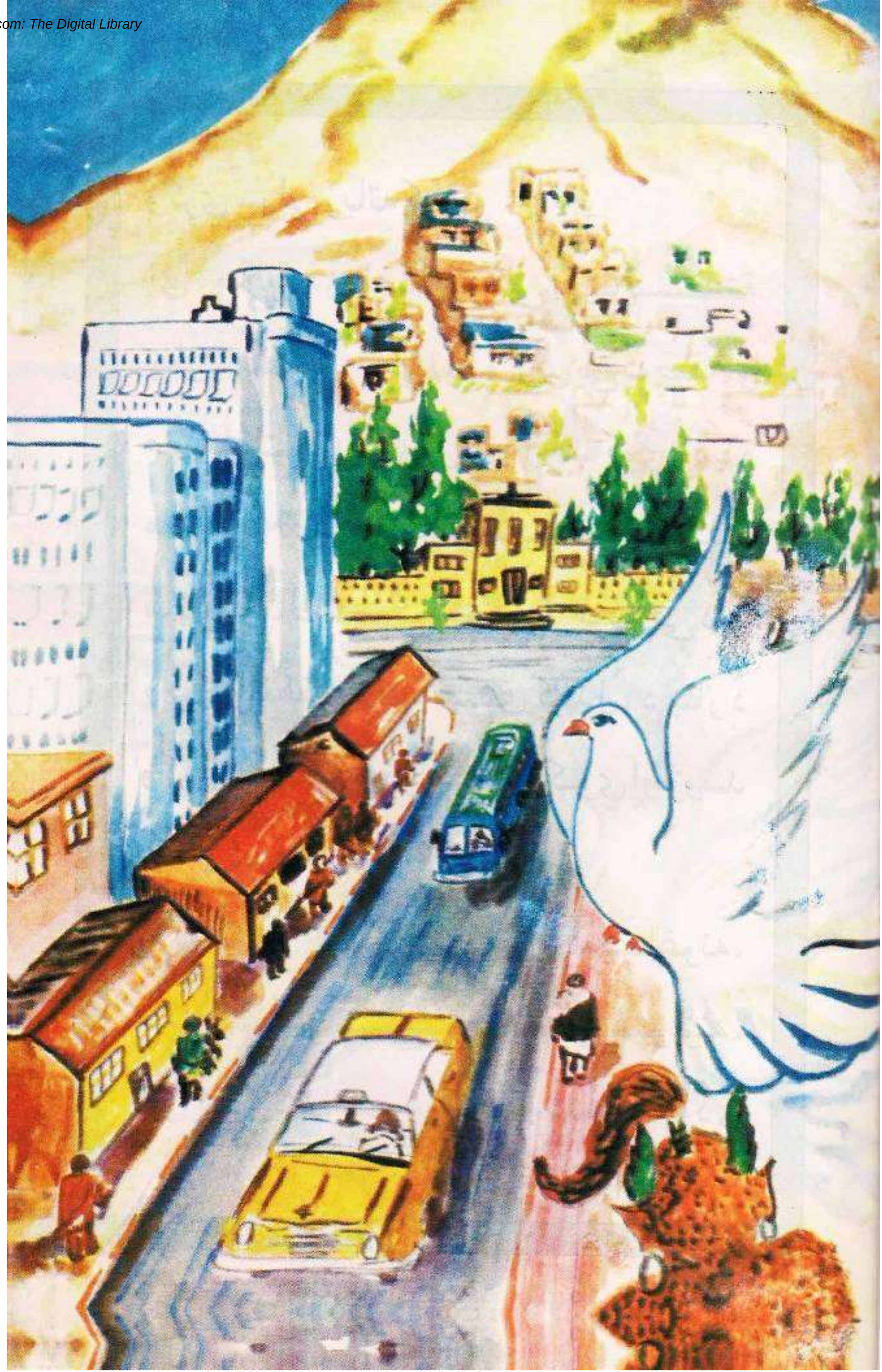

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګړي سولې زیاته کړه :

ای «جګړې» زه له دې ښکلي او ښایسته ښار سره چې ټول وګړي یې په صفا او صمیمیت کې یو له بل سره ژوند کوي، ډیره مینه لرم. لطفاً له همدې ځایه د هغه ښکلې ماڼۍ او پاك سړکونه وګوره. ځکه چې د تا «جګړې» هغه ځای ته نږدې کیدل، د ښار د وګړو تر منځ ویره رامنځ ته کوي او ژوند اخلال کیږي.

زه له همدې ځایه ټول شیان لکه باغونه، ماڼۍ، ښکلي سړکونه، روغتونونه، ښوونځي تاته ښیم. وروسته سولې په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

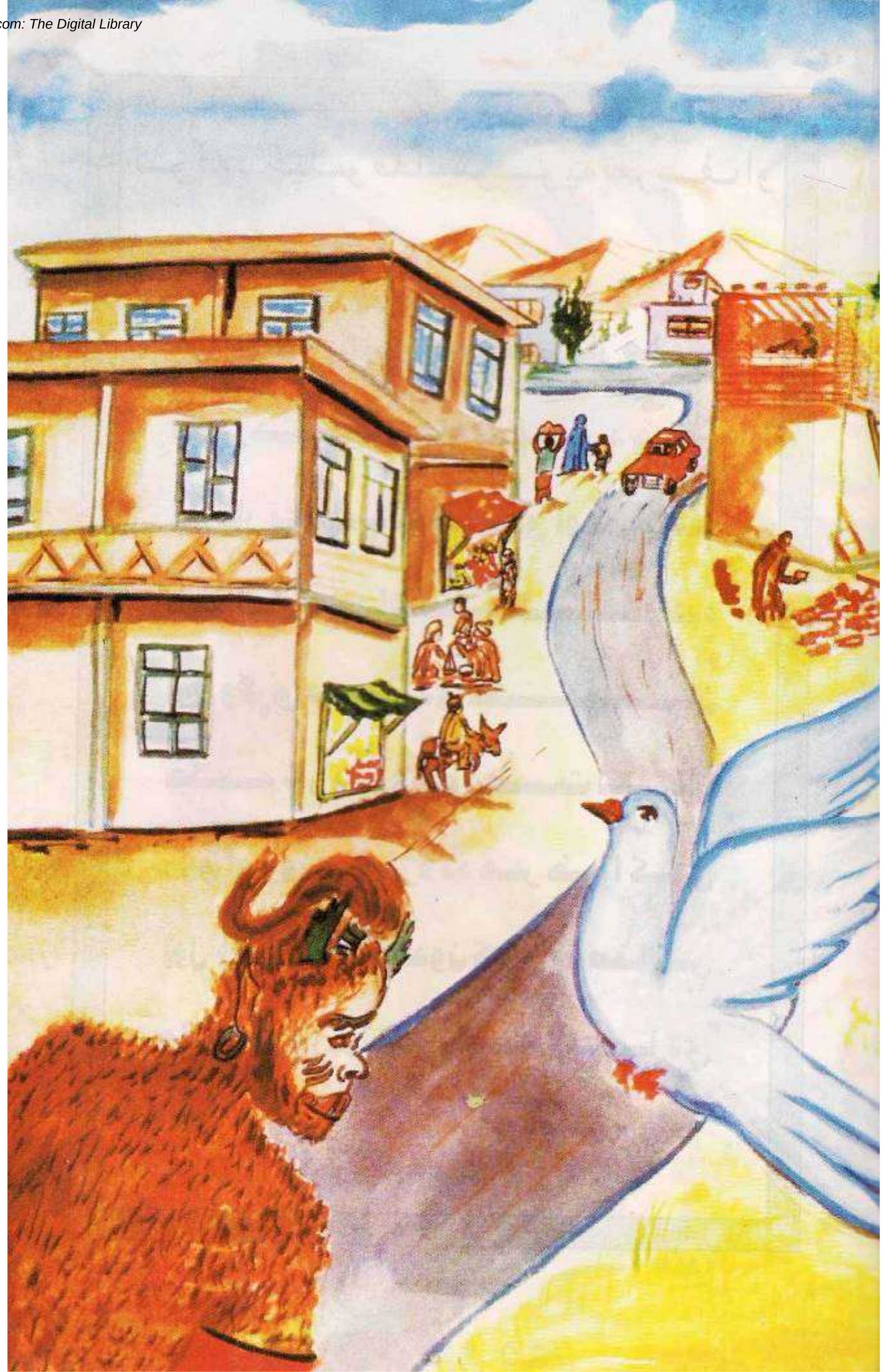

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــوګه د خپلــو فعالیتونــو په تعریــف او توصیف شروع وکړه:

دا چې تــــه ګوری دا ښکلــــی ښار صفـــــا

دلته رحـــــــــم او نعمت دي د خدا(ج)

زما کار دی آبـــــــــــادي او عمران دده

عزت او آرامي د انســـــــــــــان دده

ټول وګړي ددې ښار دي نیکــــــــــــان

ځکــــه ښار د دوی دی جنـــــت نـــښان

رزق او روزي ډیــره ده هــــر خـــوا کـــې

ټول وګړي یــې ژونـدون کـړي په صفا کـې

واټونه او پارکونه یې زیبــــــــــا دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

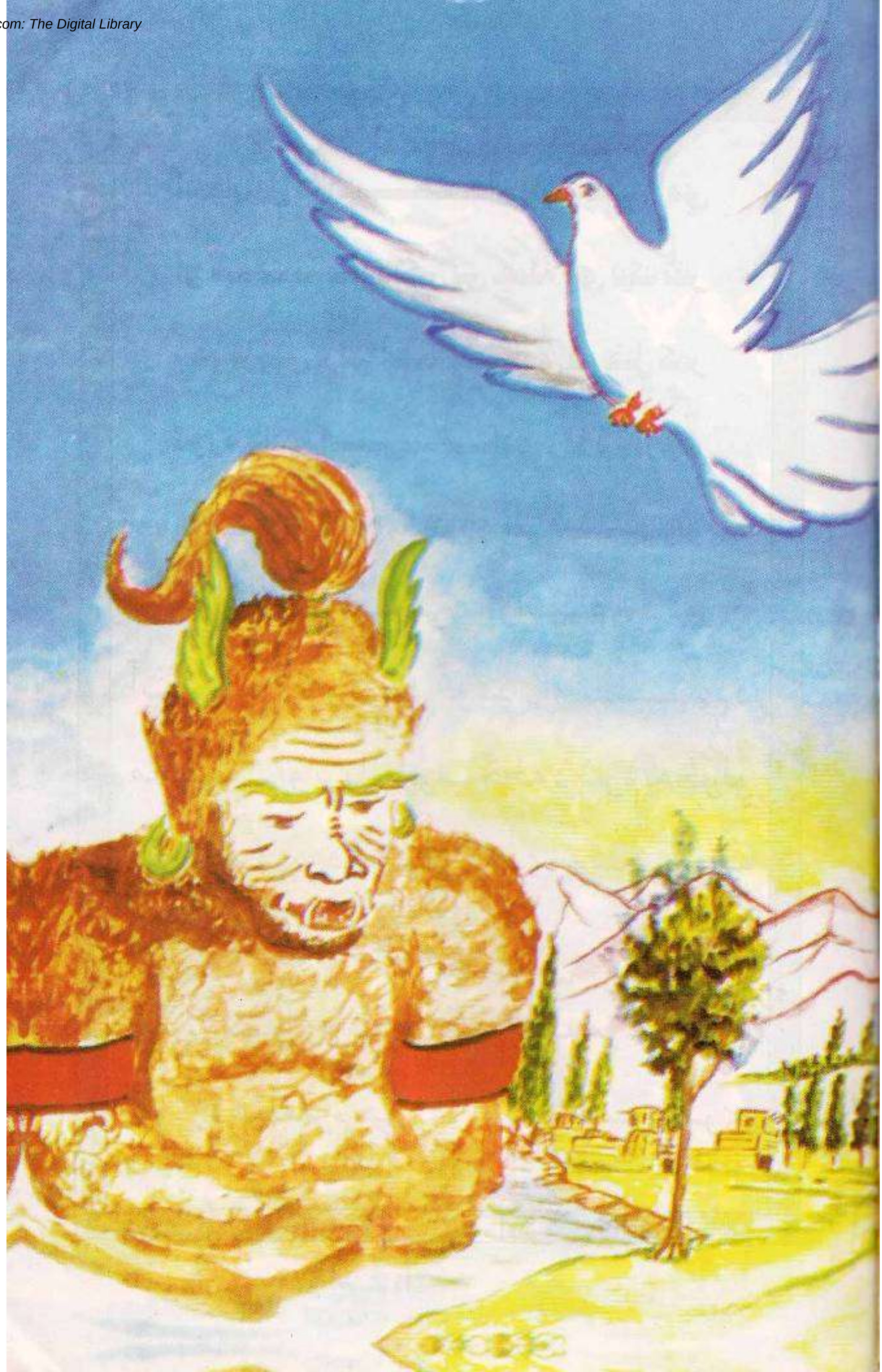

(c) ketabton.com: The Digital Library

آدمیان یې هر سهار ماښام په دعا دي

او سیدونکي یې جمله دي نیک نظر

ښخو نرو یې ترلی آبادی ته خپل کمر

ګوره دادی آبادي زما د کارونو

آینه کې یې ته ګوره نتیجه د زحمتونو

«جګړه» چې د سولې په واسطه د دومره آبادیو، د وګړو د خوښۍ او سولې د محبوبیت او بریالیتوب څخه د شرم په خولو کې ډوبه وه. د سولې له دې پوښتنې څخه حیرانه شوه چې ویل یې:

اوس رښتیا ووایه چې کوم یو له مونږه ناکام شو. زه هیله لرم چې زما او ستا ترسره شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

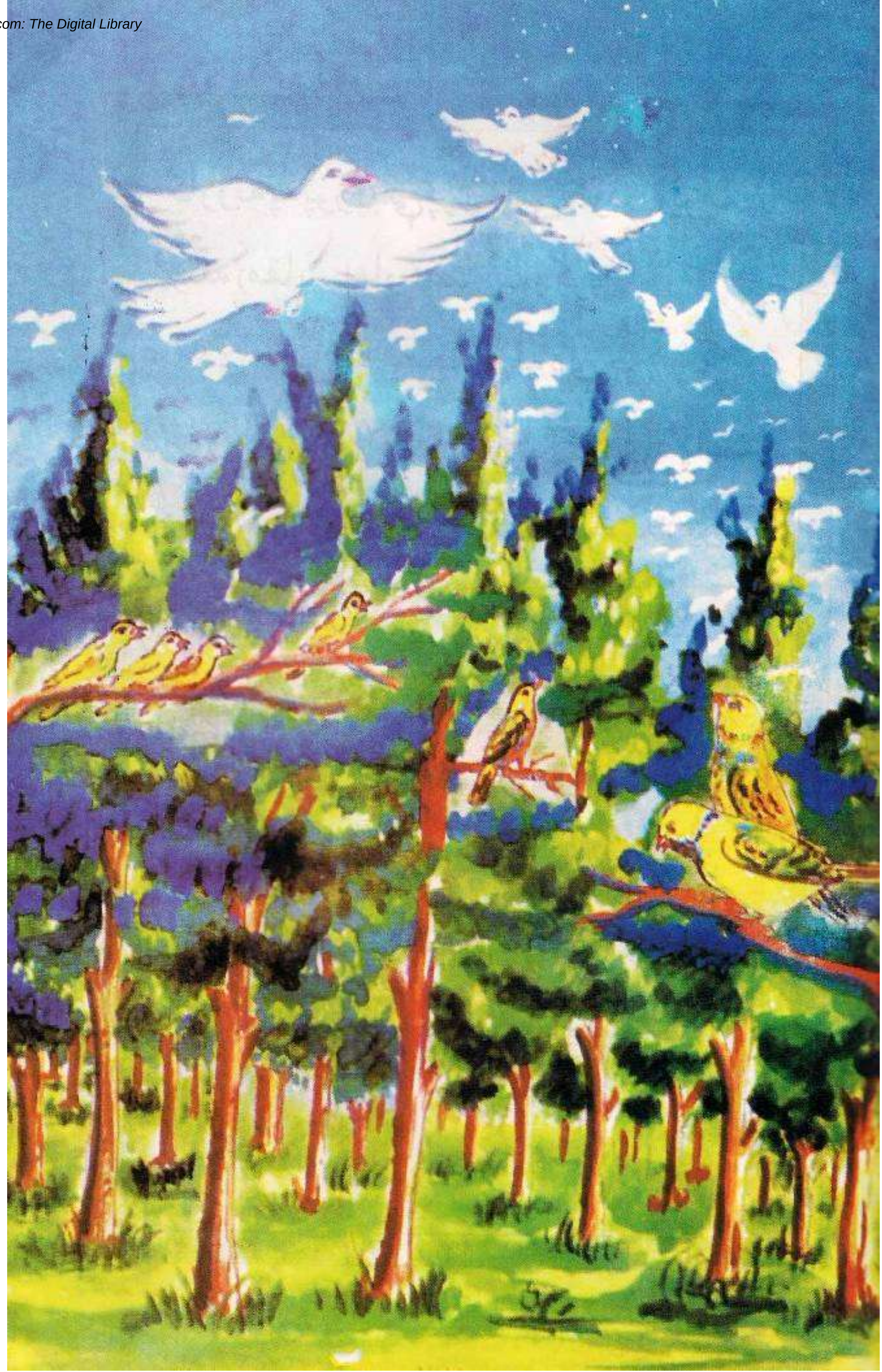

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارونه په پوره بې پرې (بې طرفي) يو په يو پرتله (مقايسه) او قضاوت وکړی.

په دې حـــال کې مخکې له دې چې «جګړه» څه ووايي د الوتونکو غږ چې د دوي د پاســه دونو په ښاخونو کې په ليکه ناســـت وو، تر غوږ وشو چې په ګډه سره يې په ډير خوږ غږ دا ترانه زمزمه کوله:

مـــوږ واړه مرغــــان خوښخــــوان
واړه وايــــو په صـــدق او ايمـــان
اى جـګړې تـــه ناکـــام يـــې په جهــان
له ســــتا څخه دی هر يو پريشـــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

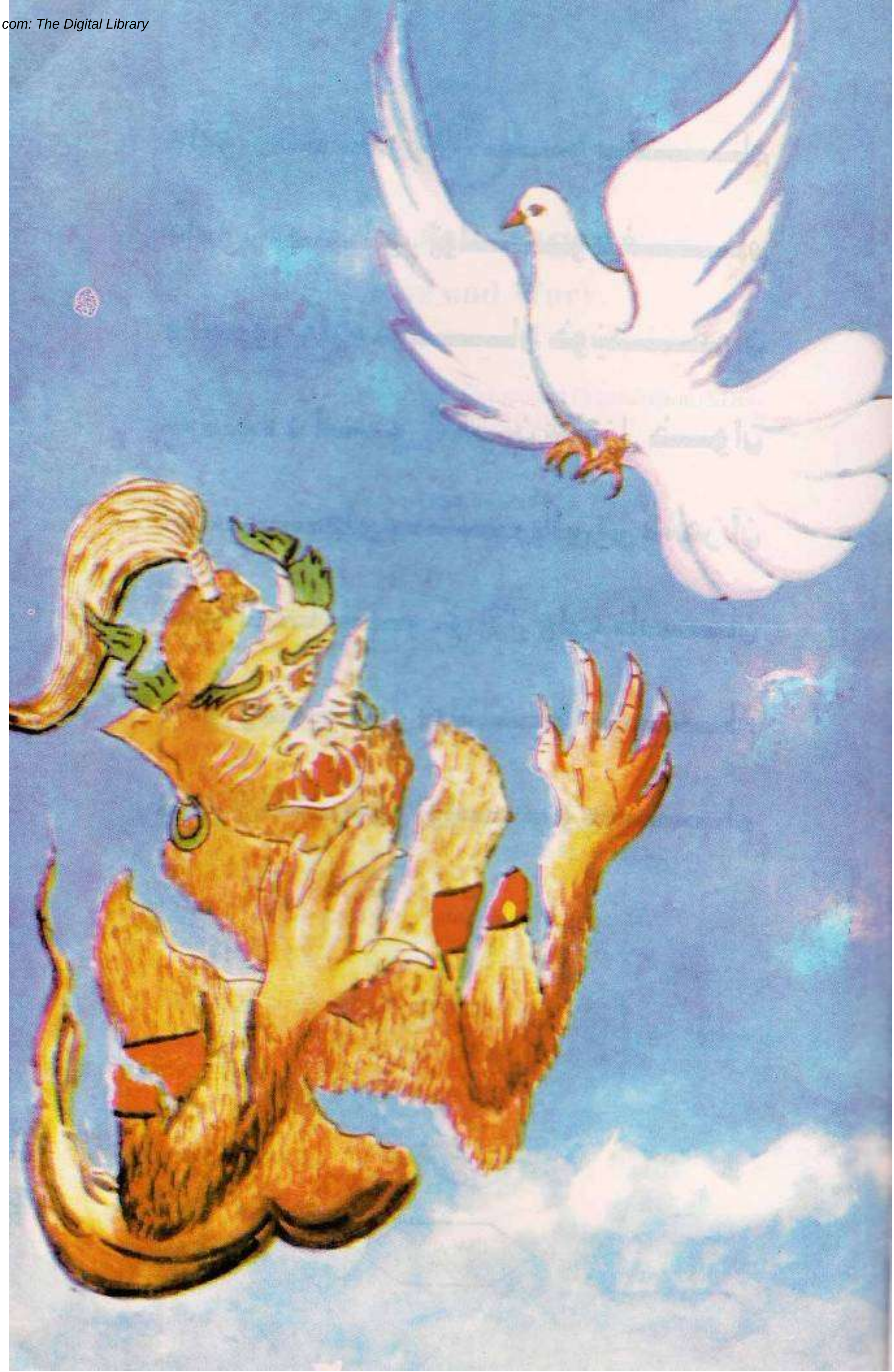

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادی زمـــــونږ ټولـــــو پیغــــام

دادی زمـــــونږ ټولـــــو پیغــــام

مــــونږ واړه مرغـــــان خوښخـــــوان

په ثنـــا د لـــوي څښتـــن غـــزل خـــوان

اې ســــــولې بــــــــرياليې يې په هر آن

لـــه تـــا نـــه دي ټول واړه ښادمـــــان

دادی زمـــــونږ ټولـــــو پیغــــام

دادی زمـــــونږ ټولـــــو پیغــــام

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

6

Sola Aw Jagra

(Peace and War)

Published by	:	Sanayee Development Organization (SDO)
Editor - in - Chief	:	Raz Muhammad Dalili
Author	:	Ahmad Fareed Arfi
Pushto Translation	:	Amanullah "Ludin"
Artist :	:	Sultan Hamid Fanoos
Composed By	:	Saifullah Zamani

1st Edition	: 1000 copies, Financed by (NCA), Sep 1999
2nd: Enditon	: 5000 copies, Financed by US-BPRM through IRC-UGP, Dec 2000
3rd Edition	: 2000 copies, Financed by TroCAIRE and AusAid, Oct 2001
4th Edition	: 1000 copies, Financed by SDF, February 2003
5th Edition	: 1000 copies, Financed by SDF, August 2003
6th Edition	: 2000 copies, Financed by SDF, Nov 2003
7th Edition	: 1000 copies, Financed by SDF, Apr 2005

8th Edition	:	
Publishing date	:	Feb 2007
Number of copies	:	1500 copies
Financed by	:	Sanayee Development Organization (SDO)
Kabul address	:	Sanayee Development Organization (SDO) Charrahi Ansarri, street # 5th Near (Muhammad Alam Faiz Zad) high school
Kabul telephone	:	0093-(20) 2201693
Post Box	:	181 Kabul Afghanistan
Email	:	sdfkabul@ceretechs.com
Websites	;	wwwsanayee.org Www.nawidefarda.com
Peshawar Address	:	Behind Orakzai Plaza and total CNG, university Road Shaheen Town, Peshawar Pakistan
Telephone	:	0092-91-5842155 - 91582165
Fax	:	+92+-1-5845139

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library